

«Болашақ»
зияткерлік клубы

Пікірсайыс форматтары

Американдық Парламенттік формат (АПФ)

Британдық Парламенттік формат (БПФ)

Линкольн – Дуглас (ЛД)

Президенттік Парламенттік формат (ПДФ)

Карл Поппер форматы

Американдық Парламенттік формат (АПФ)

**Проблеманың ұсақ-түйек аспектілерін зерттеп
факт жинаудан арқылы табанасты ойлап,
мәселеге сыни көзқараспен қарауға, логикалық
дәйектемеге және сараптамалық талдауға
негізделген**

Формат құрылымы

Үкімет

Үкімет лидері – Алаң
құрастырып кейске
презентация жасауы керек

Үкімет спикері –
Қарсылық беру, өз кейсін
көтеру, толықтыру енгізу

Оппозиция

Оппозиция лидері –
қарсылық беріп өз кейсін
презентация жасауы керек

Оппозиция спикері –
Қарсылық беру, өз кейсін
көтеру, толықтыру енгізу

*Американдық
Парламенттік формат
(АПФ) екіге бөлінеді*

Құндылықты

Саяси

Құндылықты формат

- Резолюция (Қарар)
- Резолюцияның өзектілігі
- Дефиниция (Df)
- Қалыптасқан жағдай (Status quo)
- Аргументтация
- Қорытынды

Саяси формат

- Резолюция (Қарар)
- Резолюцияның өзектілігі
- Дефиниция (Df)
- Қалыптасқан жағдай (Status quo)
- Проблема
- Проблеманың өзектілігі
- Проблеманың себептері
- Шешу жолдары: Кім? Қалай? Қашан?
- Нәтиже

Резолюция (Қарар)

Қоғамда, елде, тарихта, саяясатта болып
жатқан кез-келген өзекті проблема
тақырып бола алады.

Дефиниция (Df)

- Резолицияда берілген тақырыптың кілт сөздеріне анықтама берілуі керек. Түсінікті сөздерге анықтама беріп уақыт құрту қажетсіз.
Мысалы
- БП Қазақстандағы жекеменшік ЖОО жабу ақталады д.е.
- Кілт сөз:
- Жекеменшік ЖОО – деген не?
- Жабу себептері?

Қалыптасқан жағдай (Status quo)

- Резолицияда берілген тақырыпқа байланысты статистикалық мәліметтер ұсыну. Мысалы
- БП Қазақстандағы жекеменшік ЖОО жабу ақталады д.е.
- Status quo:
- Қазақстанда қанша ЖОО бар? Қаншасы жекеменшік?
- Олардың жұмыспен қамтуы қанша пайыз?
- Мемлекеттен жылына бөлінетін қаржы?

Аргументация

Аргументация – резолицияда берілген тақырыптың ең негізгі дәлелдеу бөлімі. Аргумент саны 3 немесе одан көп болуы керек. Және аргумент атауы тезиз ретінде, яғни тақырыпшалардан тұрады Әр дәлелдеме кемі 2 нақты ақпараттармен расталған болуы керек.

Аргумент құрылымы

- **Атауы**

- **Дәлелденуі**

- **Қолдауы**

- **Қорытынды**

Аргументтің құрылымы

Дәлелденуі:

Әрқашан болу
керек

Логикалық тізбегі
болу керек

Қолдау

~~— өз ойың~~

~~— маман емес кісілердің
сөзі~~

— мамандар сөзі

— Статистика, қоғамдық
ой

— Факттер, мысалдар,
цитаталар

Қорытынды

Ойыңды толық
қорытындылау керек

АРГУМЕНТ ҚҰРАСТЫРУ РЕТТІЛІГІ:

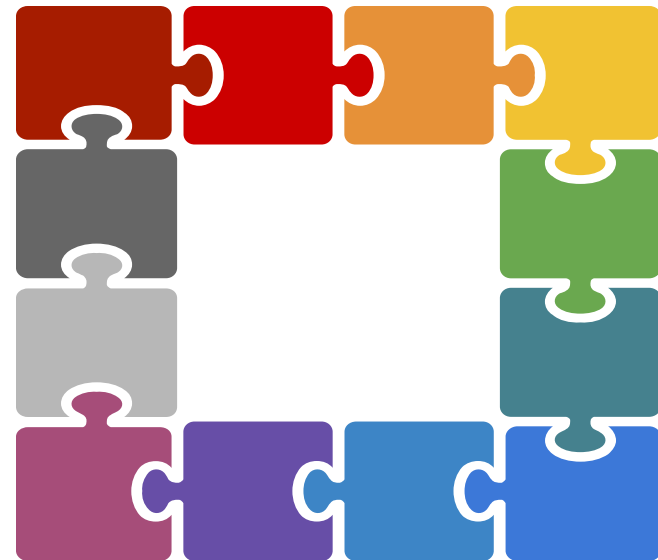
Мозговой штурм

Қаңқасын құру

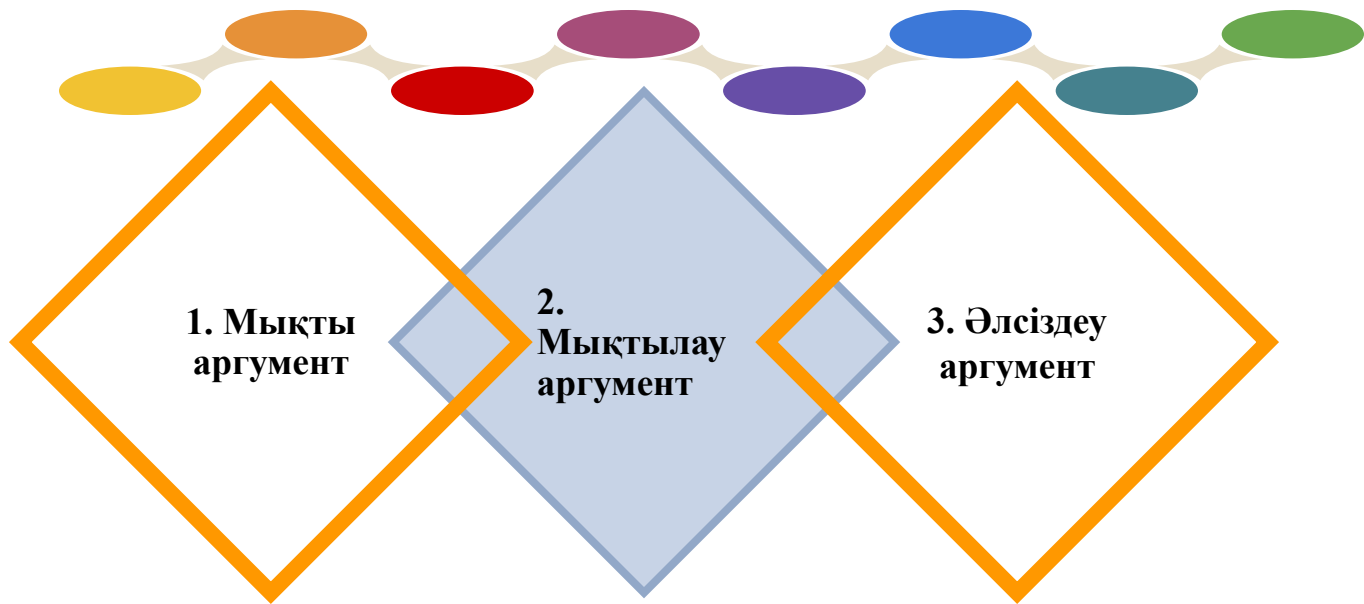
Ақпараттар оқу, іздеу

Аргументтерді толықтыру

Ребатл жасау өз кейсіңе (контраргумент)

Аргументтердің орналасу реттілігі

Сараптама (Анализ) бөлімі

Идеялық байланыс:

Конструктивті бөлімде болған ойынның идеялық ұштасулары, ақпараттың дұрыстығы, байланысуы ескерілуі керек

Логикалық байланыс

Конструктивті бөлімде болған ойынның логикалық тізбектемесі, өзектілігі, қарсыластардың логикалық байланыстары, релеванттылығы айтылуы керек

Форматтық байланыс

Конструктивті бөлімде қарсыластың бір-бірімен қаншалықты байланысуы, ойын ережелерін сақтауы, кейстік қателіктерді нақты көрсету

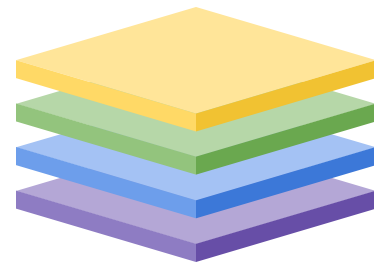
УАҚЫТ РЕГЛАМЕНТІ

Ойыншылар	Қысқа	Ұзақ
Үкімет лидері	4	7
Оппозиция лидері	5	8
Үкімет спикері	5	8
Оппозиция спикері	5	8
Сараптама бөлімі		
Оппозиция лидері	4	4
Үкімет лидері	5	5

Сұрақ қою

Сұрақтар, комментарийлер –
Сөйлеп тұрған адамға бағытталады.
Алғашқы және соңғы минуттар арасында
қоюға болмайды
Сұрақ 15 секунд ішінде қойылуы тиіс
Сұрақтар аралығы 30 секунд

Ережелер

ТРУИЗМ – айтуға тиісті емес, жоққа шығарылмайтын нәрселерді айту. Мысалы: Діни кітаптар, Құдай.

ТАВТОЛОГИЯ – әріптесі айтқан мәліметтерді қайталап беру, айтылған қырсыластарды қайта айту.

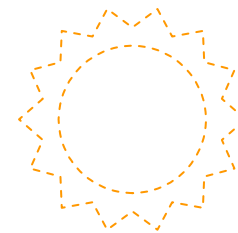
ЗАВАЛ – спикердің лидердің міндетін атқарып кетуі.

РАСХОЛ – спикердің өз әріптесіне қарсы шығып кетуі

ЕСКЕРТУЛЕР

Атауы	Не үшін	Қашан қолданылады	Жаза
Жеке басқа қол сұғу	Ар-намысына тию	Кез келген кезде	Ескерту немесе баллын төмендету
Уақыт лимитінен асып кету	Спикер өз уақытымен қосымша 30 секундты қолданып болды	Барлық кезде	Орнына отырғызады баллды төмендету мүмкін
Жаңа ой	Жаңа аргумент факт енгізген кезде	Анализ кезінде	Жаңа аргумент ескерілмейді
Подмена кейса	Алғашқы сойлеген кездегі идеядан басқа идеяға көшу	Лидердің анализі	Айтылған сөздер ескерілмейді Аргументация үшін баллды төмендету

Назарларыңызға
рахмет!